

Beleidsplan Plusklas

Geldrop, september 2016

Pauline van Dooren
Bovenschoolscoördinator Plusklas

Saruman 1
5663 SK Geldrop

Postbus 24
5660 AA Geldrop

Telefoonnummer 040 – 7803395
E-mail p.van.dooren@nutgeldrop.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding.....	4
Visie Nut Geldrop	4
Missie Nut Geldrop.....	4
Theoretisch kader.....	5
Definitie van hoogbegaafdheid	5
Factoren bij hoogbegaafdheid.....	5
Top-down leren (Barendrecht, z.d.)	6
Taxonomie van Bloom (Bloom, 1956)	6
Meervoudige intelligentie (Gardner, 2008).....	7
TASC-model (Van Gerven, 2009).....	7
Uitvoering.....	9
Doel van de Plusklas	9
Handelingsplan	9
Functies	9
Samenstelling van de groep	10
Inhoud	11
Communicatie.....	12
Aanmelding (hoog)begaafde leerlingen	13
Belangrijke datums	14
Praktische datums	14
Ouderbijeenkomsten	14
Overleggen.....	14
Referenties.....	16

Voorwoord

Stichting Nut Geldrop kent sinds enige tijd een Plusklas. Deze is destijds opgezet door Hellen van Griensven, een professional met ontzettend veel kennis omtrent hoogbegaafdheid. Daarna is deze onder leiding gekomen van de toenmalige orthopedagoog. Omdat er immer ruimte is voor verbetering is de Plusklas afgelopen jaar uitgebreid geëvalueerd. De punten die uit deze evaluatie kwamen zijn tezamen met nieuwe inzichten samengenomen in deze herziene versie van het Plan van Aanpak.

In dit Plan van Aanpak vindt u een uitgebreide omschrijving van de Plusklas. Hierbij wordt onder andere aandacht besteed aan een theoretisch kader en aan organisatorische zaken.

Inleiding

(Hoog-)Begaafde kinderen hebben het vaak moeilijk op school. De lesstof past niet bij hun ontwikkelingsniveau, waardoor zij niet de uitdaging krijgen die ze nodig hebben. Ze ervaren problemen in het contact met leeftijdsgenoten, of ze worden simpelweg niet (h)erkend. Het gevolg: motivatie- en gedragsproblemen, faalangst en onderpresteren.

Dit staat haaks op het gangbare beeld van (hoog-)begaafde kinderen in het onderwijs. Vaak wordt er vanuit gegaan dat hoogbegaafde kinderen goed kunnen leren, zelfstandig zijn en zich redden in de klas. Uit de praktijk blijkt dat dit verre van waar is. Het reguliere leerstofaanbod is veelal ontoereikend voor hoogbegaafde kinderen, vanwege hun specifieke leereigenschappen. Aanpassing in leeraanbod is voor deze kinderen van groot belang. Zij hebben recht op “onderwijs op maat”. Om kansen en mogelijkheden voor hoogbegaafde kinderen te vergroten heeft het Nut een uitgebreid beleidsplan omtrent hoogbegaafdheid. De Plusklas sluit hier naadloos op aan.

Visie Nut Geldrop

Het Nut Geldrop erkent dat elk kind verschillend is. Hier willen zij op inspelen door het beste uit elk kind halen. Dit betekent dat er niet enkel aandacht is voor ondersteuningsbehoeften naar beneden, maar ook voor ondersteuningsbehoeften naar boven. De Plusklas is een voorbeeld van het laatstgenoemde. In eerste instantie vinden de ondersteuningsbehoeften plaats in de groep. Dit wordt gedaan door uitdagender werk in de methode, Levelwerk of een andere vraagstelling van de leerkracht. Mocht deze ondersteuning niet voldoende zijn, komt de leerling in aanmerking voor extra ondersteuning buiten de klas. Deze vindt plaats in de vorm van de Plusklas. Meer- en hoogbegaafde kinderen hebben een dringende behoefte om met gelijkgestemden te verkeren. Ook literatuur toont aan dat het plaatsen van een meer- of hoogbegaafde leerling buiten de groep de beste leerresultaten als gevolg heeft (referentie).

Missie Nut Geldrop

Het Nut Geldrop heeft in haar missie een aantal kernwaarden geformuleerd. Hiermee wil het Nut een stimulerende, veilige leeromgeving bieden aan de kinderen, de leerkrachten en de ouders.

Een kernwaarde van het Nut is *betrokkenheid*. Alleen wanneer alle direct betrokkenen bij het Nut zoals leerkrachten, ouders, directie en bestuur bij elkaar betrokken zijn, kunnen de kinderen zich optimaal ontwikkelen. Betrokken betekent voor het Nut dat er interesse, respect en gevoel voor elkaar getoond wordt, en open met elkaar gecommuniceerd wordt. Het gevoel bij elkaar te horen is heel belangrijk voor een veilige leeromgeving. Maar ook om dezelfde doelen na te streven. Dit wil het Nut bevorderen door samen te werken, voor elkaar te zorgen en samen verantwoordelijkheid te dragen.

Een andere kernwaarde van het Nut is *transparantie*. Dit wordt vormgegeven door helder met elkaar te communiceren, op alle niveaus structuur te tonen, verantwoording naar elkaar af te leggen en naar iedereen open te zijn. De wereld om ons heen verandert voortdurend en het is van belang om voor ogen te houden dat de kinderen die op dit moment onderwijs ontvangen de volwassenen van de toekomst zijn. Het Nut is van mening dat het basisonderwijs zichzelf continu hoort te ontwikkelen. We doen dit door samen te blijven evalueren en reflecteren. In het primaire onderwijsproces, maar ook bij het faciliteren van de nascholing en specialisaties van de leerkrachten en directie, de methodes waaruit les wordt gegeven, de materialen en de digitale ontwikkeling.

Theoretisch kader

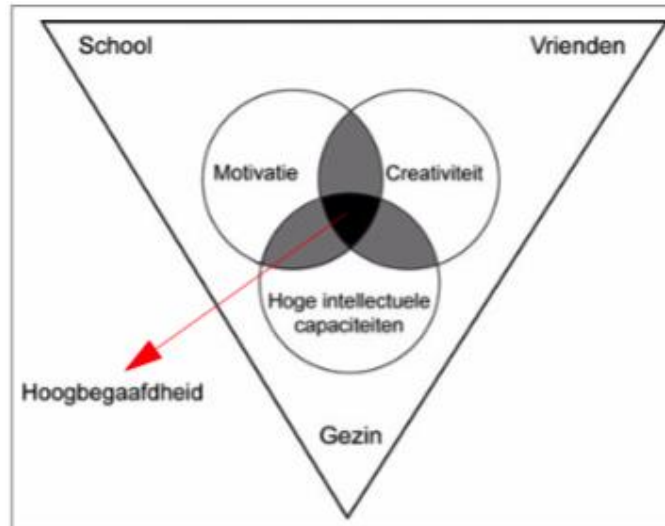
Definitie van hoogbegaafdheid

Er bestaat binnen de wetenschap geen eenduidige definitie van het begrip 'hoogbegaafdheid'. SLO beschrijft op haar site een werkdefinitie die zij hanteren. Hierin is gezocht naar consensus tussen de meest bekendste theorieën en modellen. Op een gemiddelde populatie heeft 10% van de leerlingen kenmerken die kunnen duiden op (hoog)begaafdheid, waaronder een indicatie die duidt op een hoge intelligentie.

Kenmerk van hoogbegaafdheid	Toelichting
<i>Sterk potentieel</i>	(Hoog)begaafde leerlingen beschikken over een in aanleg aanwezig potentieel om tot uitzonderlijke prestaties te komen, behorend bij de beste 10%, op één of meerdere begaafdheidsgebieden.
<i>Dynamisch</i>	De ontwikkeling van talent is een langdurig en dynamisch proces. Zowel persoonlijkheidseigenschappen als de interactie met de omgeving zijn mede bepalend voor de mate waarin het aanwezige potentieel tot zijn recht komt.
<i>Creatief denkvermogen</i>	Een (hoog)begaafde leerling beschikt over een hoge intelligentie in combinatie met een creatief denkvermogen.
<i>Intrinsieke motivatie</i>	Daarnaast is er sprake van een intrinsieke motivatie (doorzettingsvermogen) om een taak te volbrengen wat zich onder andere uit in een sterke gedrevenheid wanneer iets hun interesse heeft.
<i>Domeinspecifiek</i>	(Hoog)begaafdheid is domeinspecifiek.
<i>Meer-dimensioneel</i>	Hoog)begaafdheid is geen eendimensionaal begrip dat is uit te drukken in een criterium als een IQ "score" > 130. Een hoge score is wel een sterke indicatie van een hoge intelligentie, maar een lagere score sluit dit niet uit. (Hoog)begaafdheid omvat in ieder geval meer dan een hoge intelligentie en intelligentie omvat meer dan een IQ test meet.

Factoren bij hoogbegaafdheid

Het Triadisch model van Renzulli en Mönks (1995) is het bekendste theoretisch model van hoogbegaafdheid. In dit model wordt aangegeven welke factoren een rol spelen bij het verschijnsel hoogbegaafdheid. De persoonskenmerken van een kind (motivatie, intelligentie en creativiteit) en factoren in de omgeving van het kind (gezin, school en 'peers') bepalen mede of de hoge intelligentie uiteindelijk tot uiting komt als hoogbegaafdheid. Pas bij een goed samenspel van deze factoren zal hoogbegaafdheid zich ontwikkelen. Voorwaarde hiervoor vormt de sociale competentie van het kind. Effectieve communicatie tussen kind en omgeving is van groot belang. In het model wordt ervan uitgegaan dat er pas sprake is van hoogbegaafdheid wanneer die zich manifesteert in bijzondere prestaties van een kind. In de Plusklas wordt dan ook nauw samengewerkt met de leerkracht, de leerling zelf en de ouders.

Figuur 1: *Triadisch model van Renzulli en Mönks*

Top-down leren (Barendrecht, z.d.)

In de Plusklas wordt top-down leren gestimuleerd. Onder top-down leren wordt het volgende verstaan, namelijk het denken ...

- Van bovenaf;
- Vanuit een geheel naar de delen;
- Vanuit een doel naar de actie,
- Vanuit een kader naar verschillende elementen;
- Vanuit het totaal naar de onderdelen
- Van overzicht naar details;
- Van het waarom naar het hoe;
- Van een jaarprogramma naar een weekprogramma naar een dagprogramma;
- Etc.

Veel standaard leermiddelen- en methodes zijn bottom-up opgebouwd. Er worden onderdelen aangeboden terwijl later pas duidelijk wordt waar deze onderdelen voor nodig zijn, wat het geheel is. De stof is voorgestructureerd wat ertoe leidt dat de kinderen niet leren hoe ze zelf de juiste informatie kunnen structureren ten behoeve van een bepaald doel.

De methodes die in de Plusklas gebruikt worden, vragen van kinderen dat ze top-down leren. Er wordt gevraagd dat de leerlingen een plan van aanpak maken en hun werk plannen. Daarnaast worden er in de Pittige Plus Torens verschillende projecten aangeboden waarbij kinderen gestuurd worden in hun leren, maar waar het eindresultaat niet vaststaat. De leerling stelt een doel op en bedenkt zelf hoe dat dit doel bereikt wordt.

Taxonomie van Bloom (Bloom, 1956)

Een leerdoelentaxonomie bevat geen vakspecifieke inhouden, maar richt zich op manieren waarop kennis verkregen kan worden. Hoe deze manieren geïnterpreteerd worden, ligt aan het vak waarvoor deze gebruikt wordt. Bloom onderscheid zes niveaus die oplopen in moeilijkheidsgraad: kennisreproductie, inzien, toepassen, analyse, creatie en evaluatie. Deze taxonomie is door Anderson en Krathwohl (2001) gereviseerd door kritiek op de originele versie en recente inzichten over leren en instructie te verwerken in een nieuwe versie. Een van de kritiekpunten was dat de taxonomie van Bloom enkel bestond uit een gedragsdimensie (Valcke, 2010). Anderson en Krathwohl (2001) hebben een onderscheid gemaakt tussen vier inhoudscategorieën, namelijk feitenkennis, conceptuele kennis, procedurele kennis en metacognitieve kennis. Deze staan beschreven in Tabel 1. Hierbij valt op dat procedurele kennis wordt uitgesplitst in procedurele kennis en metacognitieve kennis waardoor er ook

ruimte is voor hogere orde denkvaardigheden. Daarnaast onderscheiden Anderson en Krathwohl (2001) zes gedragsniveaus, namelijk herinneren, begrijpen, toepassen, analyseren, evalueren en creëren. Deze niveaus lopen, net als bij Bloom (1956), op in moeilijkheidsgraad en verondersteld wordt dat een leerling moet beschikken over het vorige gedragsniveau om een nieuw gedragsniveau te kunnen ontwikkelen.

Tabel 1: *De vier inhoudscategorieën van Bloom (Valcke, 2010).*

<p>Feitenkennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terminologie - Details en elementen
<p>Conceptuele kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Classificaties en categorieën - Principes en generalisaties - Theorieën, modellen en structuren
<p>Procedurele kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Domeinspecifieke vaardigheden en algoritmen - Domeinspecifieke methoden en technieken - Wanneer is het best om een bepaalde methode te gebruiken
<p>Metacognitieve kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategische kennis - Soorten cognitieve taken en hun kenmerken - Zelfkennis

In de Plusklas wordt aan alle vaardigheden en alle niveaus voldaan door gebruik te maken van brede en verdiepende methodes.

Meervoudige intelligentie (Gardner, 2008)

Gardner beschrijft intelligentie als het cognitief processen en recombineren van informatie. Mensen hebben volgens hem verschillende manieren ontwikkeld die relatief onafhankelijk van elkaar zijn. Gardner onderscheidt in zijn boek zeven basisvormen van intelligentie, namelijk:

1. Verbale-linguïstische intelligentie: de omgang met het talige, zoals lezen, schrijven en taal begrijpen.
2. Logisch-mathematische intelligentie: analytisch, rationeel en mathematisch denken en redeneren.
3. Visueel-ruimtelijke intelligentie: visueel en beeldend de ruimte kunnen pakken en verbeelden.
4. Muzikale-ritmische intelligentie: ritme, melodie, klanken, muziek oorvoelen, componeren, dirigeren.
5. Lichamelijk-kinesthetische intelligentie: voelen, dansen, lichamelijke sport, coördinatie van het lijf.
6. Interpersoonlijke intelligentie: samenwerken, anderen bescapelen, organiseren, leiden, sturen.
7. Intrapersoonlijke intelligentie: zelfbegrip, zelfkennis, filosofie, zingeving.

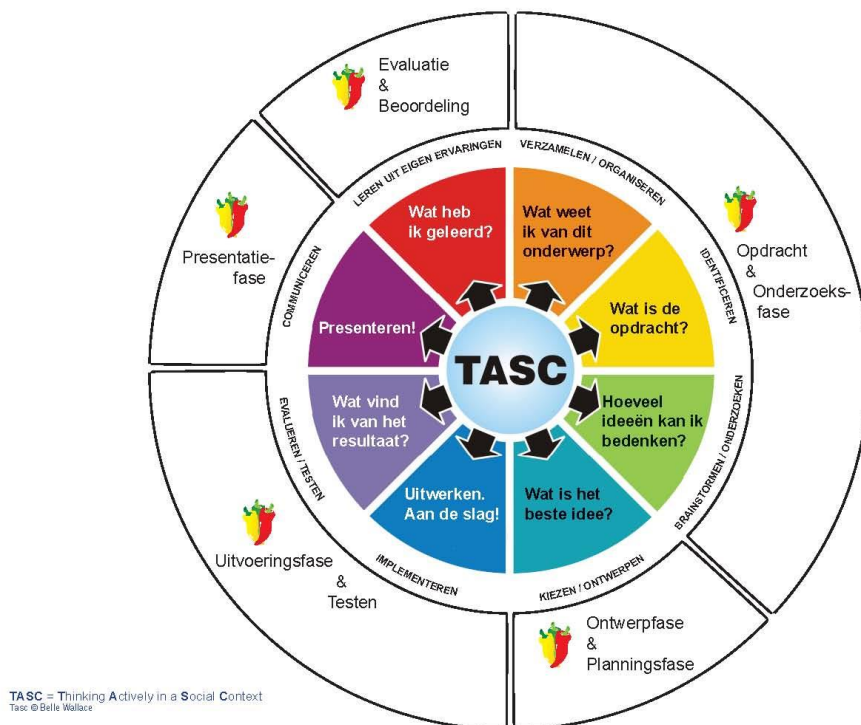
In de Plusklas is er aandacht voor elke individuele vorm van intelligentie en hier wordt het handelen dan ook op aangepast. De leerlingen kunnen veelal zelf hun projecten en/of onderwerpen kiezen. Daarnaast worden de kinderen ook gestimuleerd om andere vormen van intelligentie te ontdekken en eigen te maken.

TASC-model (Van Gerven, 2009)

In de Plusklas wordt gewerkt volgens de wijze van het Thinking Actively in Social Context (TASC)-model (Wallace, 2002). Dit model bestaat uit acht stappen die bij elk project doorlopen moeten worden om het leerrendement te maximaliseren.

1. “*Wat weet ik er al van?*”: Informatie verzamelen middels een mindmap. Activeren van de voorkennis over een onderwerp.

2. “*Wat is de opdracht?*”: Identificeren van de taak. De kinderen krijgen een taak van de leerkracht of stellen de taak zelf samen. Ook wordt er gekeken naar problemen die zich gaandeweg voor kunnen doen en hoe die opgelost kunnen worden. Verder worden er afspraken gemaakt over de criteria waar het eindproduct aan moet voldoen.
3. “*Hoeveel ideeën kan ik bedenken?*”: Er wordt besproken op welke manieren de groep de opdracht kan uitwerken. Weer door middel van een mindmap.
4. “*Welk idee is het beste?*”: Alle mogelijkheden worden verkend en besproken. Ieder groepje kiest de werkwijze uit en wordt zo eigenaar van het proces.
5. “*Uitwerken, aan de slag!*”: Door de opdracht uit te voeren leren kinderen dat er verschillen leerstijlen zijn met bijbehorende voor en nadelen. Deze fase is gericht op het uitvoeren van de opdracht.
6. “*Wat vind ik van het resultaat?*”: Er wordt gereflecteerd op het product en proces. Voldoet het aan alle eisen? Wat kan er de volgende keer beter gedaan worden en van fouten kun je leren.
7. “*Presenteren!*”: Kinderen presenteren de opdracht aan elkaar. Kinderen ervaren het resultaat van hun harde werken en leren trots te zijn op hun inzet maar leren ook hun ideeën overbrengen op anderen. Dus niet blijven zweven in abstract denken maar doorgaan naar planning en uitwerking. Nadat er in de Plusklas geoefend is, wordt het project in de eigen klas gepresenteerd.
8. “*Wat heb ik geleerd?*”: Er wordt besproken welke kennis is opgedaan. Maar ook wordt er gereflecteerd op probleemoplossende strategieën. Ook wordt er vergeleken met voorgaande prestaties zodat geleerd wordt dat komende problemen met voorgaande strategieën opgelost

kunnen worden. Kinderen kunnen deze effectief inzetten.

Figuur 2: TASC-model

Uitvoering

Doel van de Plusklas

Het primaire doel van een plusklas is natuurlijk mogelijkheden scheppen om te voldoen aan de leerbehoeften van een meer- of hoogbegaafd kind. In de Plusklas kunnen zij het beste uit zichzelf halen door met en van elkaar te leren en zich in brede zin te ontwikkelen.

Handelingsplan

De doelen van de leerlingen binnen een plusklas kunnen academisch van aard zijn, zoals een doel op cognitief gebied, of niet-academisch van aard zijn, zoals een doel op sociaal-emotioneel gebied. De doelen zijn afhankelijk van de educatieve behoeften van de plusklasleerlingen. De meeste leerlingen die in een plusklas komen hebben zeer specifieke leerbehoeften: een grotere behoefte aan complexe taken, een sterke wens voor betekenisvolle problemen, denken op een hoger abstractieniveau en opdrachten die aansluiten bij hun creatieve manier van denken en sterke behoefte om zaken zelf te ontdekken en te onderzoeken. Het is de taak van de plusklascoach om, in samenwerking met ouders en leerkrachten, deze doelen met de kinderen te realiseren binnen de plusklas.

Bij bovenstaande doelen staan de metacognitieve vaardigheden, het 'leren leren' telkens centraal. Meer- en hoogbegaafde leerlingen worden in het reguliere basisonderwijs namelijk niet genoeg uitgedaagd om deze te kunnen ontwikkelen. In de Plusklas worden de kinderen dan ook continu gewezen op deze vaardigheden en wordt hen een leeromgeving geboden waarin zij genoodzaakt zijn deze te gebruiken.

De leerlingen formuleren met behulp van de pluscoach hun eigen leerdoelen. Dit wordt gedaan op basis van de vaardigheden- en doelenvragenlijst. Deze vragenlijst maakt onderscheid in drie vakgebieden, namelijk 'leren hoe te leren', 'leren hoe te denken' en 'leren hoe te leven'. Deze doelen zullen worden opgenomen in een individueel handelingsplan. Dit handelingsplan wordt voorgelegd aan de leerling, de ouders en de leerkracht en dient ter akkoord ondertekend te worden.

Binnen de Plusklas wordt er aan een aantal van de bijbehorende doelen plenair gewerkt, namelijk de volgende:

1. Leren hoe te leren
 - a. Zelfstandig werken
 - b. Zelfstandig leren
 - c. Zelfverantwoordelijkheid

2. Leren hoe te denken
 - a. Kritisch en creatief
 - b. Keuzes maken en beslissingen nemen
 - c. Zelfreflectie

3. Leren hoe te leven
 - a. Samenwerken en overleggen
 - b. Filosoferen
 - c. Sociaal-emotioneel functioneren

Functies

Er werken verschillende professionals samen om de Plusklas tot een succes te maken. De verschillende rollen staan hieronder beschreven.

Plusklascoördinator

Er is een bovenschools coördinator aangesteld om de kwaliteit van de Plusklas te monitoren. Zij zal ervoor zorgen dat er opbrengst- en doelgericht aan de ontwikkeling van de kinderen gewerkt zal worden. Daarnaast faciliteert zij bijeenkomsten tussen de verschillende betrokkenen. Ook zal zij in de Plusklas de pluscoach ondersteunen.

Pluscoach

De pluscoach is de leerkracht van de Plusklas. Hij of zij zorgt ervoor dat de kinderen lesmateriaal krijgen aangeboden op het juiste niveau. Hij of zij bespreekt daarnaast met de kinderen aan welke doelen ze gaan werken en stelt hierbij een handelingsplan op. Aan de hand van dit handelingsplan wordt er door de pluscoaches geschikt materiaal geselecteerd.

Leerkracht

De leerkracht van de leerling heeft een belangrijke taak. Hij of zij zorgt ervoor dat de leerling niet alleen een dagdeel in de Plusklas uitgedaagd wordt, maar dat de leerling de gehele week onderwijs op maat krijgt. Hiervoor werkt de leerkracht nauw samen met de pluscoaches en de coördinatoren hoogbegaafdheid en/ of intern begeleiders. Door korte lijnen te hanteren werkt de leerling de gehele week aan zijn of haar doelen.

Coördinator hoogbegaafdheid

De coördinator hoogbegaafdheid speelt een belangrijke rol bij het opstellen van een plan van aanpak bij een meer- of hoogbegaafde leerling. Hij of zij is op de hoogte van recente literatuurontwikkelingen en past deze toe bij het begeleiden van deze leerlingen. Daarnaast geeft de coördinator hoogbegaafdheid de leerkracht handelingsgerichte adviezen voor het omgaan met meer- en hoogbegaafde leerlingen en verzorgt hij of zij het levelwerk op school.

Intern begeleider

De intern begeleider speelt een belangrijke rol bij de signalering van de meer- of hoogbegaafde leerling. Zij is namelijk de spil van de zorg op school. Samen met de coördinator hoogbegaafdheid zorgt zij ervoor dat de leerling duidelijk in beeld is en stelt op basis hiervan een plan van aanpak op. Ook zij kan de leerkracht handelingsgerichte adviezen voor het omgaan met meer- en hoogbegaafde leerlingen. Daarnaast is het de intern begeleider die de leerling uiteindelijk aanmeldt voor de Plusklas.

Directie

De directie speelt een belangrijke rol bij het faciliteren van de Plusklas. Zij zorgen ervoor dat het vervoer en de locatie geregeld is en dat de betrokkenen voldoende uren hebben om hun taken naar behoren uit te voeren.

Samenstelling van de groep

We willen (hoog-)begaafde kinderen samen gaan brengen in een groep, met de bedoeling hen bij hun mogelijkheden passende doelen te laten realiseren op (meta)cognitief, sociaal en/of creatief gebied. Het samenbrengen gebeurt vanuit de wetenschap dat intensieve contacten en samenwerking met peers (ontwikkelingsgelijken) noodzakelijk zijn om zich tot zelfstandige, competente volwassenen te kunnen ontwikkelen. Er is gekozen om de leerlingen op basis van hun ontwikkeling in te delen in twee groepen. Op dit moment resulteert dit in een bovenbouwgroep met leerlingen uit groep 7 en 8 en een middenbouwgroep met leerlingen uit groep 5 en 6. Hier kan te allen tijde vanaf geweken worden wanneer blijkt dat een leerling beter tot ontwikkeling komt in een andere groep. Ook is het in overleg met de coördinator hoogbegaafdheid en de IB'er mogelijk dat leerlingen uit groep 4 aansluiten bij de middenbouwgroep. Binnen deze groepen worden de leerlingen echt uitgedaagd in plaats van bezig gehouden op diverse gebieden. Soms kan dit al een oplossing zijn voor hun specifieke behoeften en/of problemen. In een veilige omgeving kunnen ze experimenteren met bijvoorbeeld gedragsalternatieven. Hier worden ze door de Pluscoaches actief begeleid. Door confrontatie met andere, eveneens begaafde leerlingen kan een realistischer zelfbeeld tot ontwikkeling komen. Daarnaast wordt er een programma aangeboden waaraan de leerlingen in hun eigen klas verder kunnen werken.

Op het moment van starten zitten er zeventien leerlingen in de bovenbouwgroep en elf leerlingen in de middenbouwgroep. Er is besloten om geen harde eisen betreft het aantal leerlingen te hanteren. Uit hoeveel leerlingen een groep kan bestaan is namelijk sterk afhankelijk van de groep. Er zal dan ook door de plusklascoördinator en de pluscoaches telkens nauwlettend gekeken worden naar de groep voordat er besloten wordt dat een groep 'vol' is.

Inhoud

In de Plusklas zullen verschillende bronnen, materialen en methoden gebruikt worden om aan de doelstellingen te kunnen voldoen, zoals:

- *Pittige Plus Torens*

De Pittige Plus Torens is een lesconcept met verrijksstof voor meer- en hoogbegaafde kinderen op de basisschool. Het bevat verschillende diepgaande projecten die zowel individueel als in groepen gedaan kunnen worden. Het doel van de torens is om de individuele creativiteit, motivatie, doorzettingsvermogen en de performale activiteiten te stimuleren. Ook leren de kinderen hoe ze gestructureerd hun eigen ideeën kunnen omzetten in een tastbaar en presenteerbaar eindresultaat. Daarnaast leren de kinderen grondig onderzoeken, het structureren en plannen van eigen activiteiten en het goed vormgeven en presenteren van eigen ideeën en creaties aan derden.

De volgende vaardigheden komen bij de torens aan bod: samenwerken, luisteren naar elkaar, taken verdelen, afspraken maken en nakomen, plannings maken en handhaven, discussiëren en beargumenteren, disputen oplossen, organiseren, verslagleggen, presenteren, etc.

- *De Projectenballade*

De Projectenballade bestaat uit een set projecten over uiteenlopende projecten voor (hoog)begaafde leerlingen uit groep 3 t/m 8. Er wordt een beroep gedaan op de vaardigheden onthouden, begrijpen en toepassen en er wordt een beroep gedaan op hogere denkkorde vaardigheden zoals analyseren, evalueren en creëren.

- *Filosofische verhalen voor kinderen*

In dit boek staan verhalen die vragen oproepen, om over na te denken, om naar te luisteren en om over te discussiëren. Er staan oude verhalen in met een bepaalde levenswijsheid en er staan nieuwe verhalen in die aansluiten bij hedendaagse dilemma's die de kinderen zelf kunnen tegenkomen. Tijdens het filosoferen leren de kinderen onder andere luisteren naar een verhaal, luisteren naar elkaar, een mening vormen en reageren op elkaars mening.

- *Denksleutels*

De denksleutels zijn sleutels met daarop een vraag of opdracht die de kinderen aanzet tot creatief, analytisch en praktisch denken. De denksleutels worden gebruikt om het denken van de kinderen te openen. Een voorbeeld van een vraag op een denksleutel is: 'Je vindt op zolder een set pannen. Op welke manier zou je deze kunnen gebruiken?'

- *Spellen voor sociaal-emotionele ontwikkeling*

Hoogbegaafde kinderen zijn hun leeftijdsgenoten vaak ver vooruit. Dit kan betekenen dat ze soms andere verwachtingen hebben van vriendschap, loyaliteit, etc. dan hun leeftijdsgenoten. Met behulp van spellen voor sociaal-emotionele ontwikkeling wordt beoogt hier aandacht aan te besteden. De kinderen staan bijvoorbeeld stil bij een casus en kunnen hier met elkaar op reflecteren.

De Pluscoaches werken daarnaast volgens onderstaande, wetenschappelijk onderbouwde, methoden: (overal nog ref.)

- Top-down leren (Barendrecht, z.d.)
- Taxonomie van Bloom (Bloom, 1956)
- Meervoudige intelligentie (Gardner, 2008)
- TASC-model (Van Gerven, 2009)

De inhoud van hiervan staan beschreven in het theoretisch kader.

Communicatie

Leerkrachten

De leerkracht draagt de zorg voor de leerling. Hij of zij houdt de ontwikkeling van het kind nauwlettend in de gaten. Hij of zijn zal dan ook op de hoogte zijn van de persoonlijke leerdoelen van zijn of haar plusklasleerling(en). De leerkrachten worden op de hoogte gehouden van de gebeurtenissen en ontwikkelingen binnen de Plusklas door een digitaal logboek op Parnassys. Daarnaast zal er twee keer per jaar een tienminutengesprek gehouden worden met de leerkrachten, de pluscoach en de plusklas coördinator. Deze zullen voorafgaand aan de rapportuitgifte plaatsvinden, zodat de leerkracht ouders op de hoogte kan stellen in het rapportgesprek. De leerkracht kan daarnaast te allen tijde contact opnemen met de pluscoach en plusklascoördinator.

Ouders

De ouders worden in principe op de hoogte gehouden door de leerkracht. Daarnaast zal er drie keer per jaar een ouderbijeenkomst georganiseerd worden waarbij alle ouders en plusklasleerlingen welkom zijn. Hierin kan op informele wijze met elkaar kennis gemaakt worden, kunnen ervaringen gedeeld worden en kunnen vragen gesteld worden. Indien er sprake is van bijzonder omstandigheden kunnen de ouders en pluscoach en plusklascoördinator in gesprek gaan.

Intern begeleider

De Plusklas zal geregeld op de agenda van het algemene IB-overleg staan. Hierin komen alle intern begeleiders van het Nut samen en worden verscheidene zaken besproken. De plusklascoördinator sluit hier ook bij aan en zal ontwikkelingen omtrent de Plusklas in dit overleg toelichten en eventuele vragen beantwoorden.

Coördinator hoogbegaafdheid

De hoogbegaafdheidscoördinatoren komen driemaal per jaar samen in een intervisiebijeenkomst. In deze bijeenkomsten wordt het beleid omtrent hoogbegaafdheid op de verschillende scholen besproken. In deze bijeenkomsten werken we aan de hand van casussen die ingebracht worden door de coördinatoren. Daarnaast levert elke coördinator een 'tip'. Dit kan literatuur, een methode o.i.d. zijn.

Directie

De plusklascoördinator zal indien nodig aansluiten bij het DBR. Hierin kan zij de ontwikkeling omtrent de Plusklas toelichten en eventuele vragen beantwoorden.

Aanmelding (hoog)begaafde leerlingen

Elke Nutsschool heeft een beleidsplan omtrent hoogbegaafdheid. Deze zijn opgenomen in de bijlage. Voordat er een aanmelding voor de Plusklas gedaan kan worden, zijn alle stappen die in het eigen beleidsplan benoemd worden, doorlopen.

Indien de leerkracht, de IB'er en de coördinator hoogbegaafdheid van mening zijn dat de leerling in aanmerking moet komen voor de Plusklas, vullen zij het aanmeldformulier in. Hierin worden door de leerkracht, IB'er en de coördinator hoogbegaafdheid alle stappen die genomen zijn doorlopen en beschreven. Bij de aanmelding van de Plusklas zijn de volgende selectiecriteria van belang:

- Hoge A's bij de niet-methodegebonden toetsen, minstens twee schooljaren
- IQ gegevens (tussen 125-135)
- Diagnose (bijv. door DHH);
- Signaleringsprotocol hoogbegaafdheid;
- Rapporten orthopedagoog/psycholoog;
- Mening IB'er;
- Mening (groeps)leerkracht;
- Informatie ouders;
- Observatiegegevens;
- Goede motivatie;
- Goede werkhouding;
- Onderzoekende houding;
- Zelfvertrouwen;
- Het kunnen toepassen van strategieën;
- Bovenmatige interesse;
- Zelfstandig kunnen werken;
- Behoeften aan uitdaging;
- Sociaal-emotionele aspecten;
- Leerlingen die een klas over hebben geslagen;
- Onderpresteerders;

Specifiekere selectiecriteria kunnen volgen wanneer specifiekere leerdoelen op het programma staan.

De onderpresteerder moet niet uit het oog verloren worden. Onderpresteerders zullen niet aan de criteria voldoen. Het is aan te bevelen die groep kinderen niet onder te brengen met "gewone" hoogbegaafde kinderen. Deze leerlingen hebben andere behoeften en zijn meer gebaat bij een "eigen" plusklas.

Voorafgaand aan elke selectieprocedure zullen de leerkracht, de IB'er en de coördinator hoogbegaafdheid het stroomschema doorlopen om tot een duidelijke keuze te kunnen komen. Zo is voor alle partijen duidelijk wie in aanmerking komt voor de Plusklas.

Na de aanmelding voor de Plusklas wordt er door de coördinator van de Plusklas en de desbetreffende pluscoach gekeken of de leerling wordt toegelaten tot de Plusklas. Indien de leerling wordt toegelaten volgt er een intakegesprek met de ouders, de leerling en indien mogelijk de leerkracht.

Belangrijke datums

Praktische datums

De Plusklas vindt elke maandag plaats op basisschool de Regenboog. Vanaf 19 september zal de Plusklas van start gaan. Dit schooljaar zal de bovenbouwgroep (7-8) op maandagochtend van 8.45 – 11.15 uur (inloop van 8.30 – 8.45 uur) plaatsvinden en zal de middenbouwgroep (5-6) op maandagmiddag van 11.45 – 14.00 uur (uitloop van 13.45 – 14.00 uur) plaatsvinden.

De Plusklas gaat op de volgende datums **niet** door in verband met een studiedag van De Beneden Beekloop, De Ganzebloem of De Regenboog:

Maandag 03-10-2016

Maandag 06-03-2016

Maandag 19-06-2016

Ouderbijeenkomsten

In deze bijeenkomsten kunnen de ouders een ‘kijkje in de keuken’ van de plusklas nemen. Leerlingen presenteren hun werk aan de ouders en er is de gelegenheid om vragen te stellen aan elkaar en aan de plusklascoaches en de plusklascoördinator. Deze bijeenkomsten zijn gepland op:

Maandag 19-09-2016 van 14.30 – 15.30 uur

Maandag 23-01-2016 van 14.30 – 15.30 uur

Maandag 26-06-2016 van 14.30 – 15.30 uur

Overleggen

Plusklascoördinator en pluscoach

Elke week wordt er door de plusklascoach en de plusklascoördinator nagepraat over de afgelopen dag. Hierin worden kort de leerlingen en activiteiten besproken en wordt indien van toepassing het programma van de week erop gemaakt.

Plusklascoördinator en pluscoaches

In deze overleggen wordt besproken hoe de grote lijnen in de plusklas verlopen. Hierin worden beleidszaken besproken. Deze overleggen staan gepland op:

Maandag 06-02-2016

Maandag 22-05-2016

Intervisiebijeenkomst met de plusklascoördinator en de coördinatoren hoofbegaafdheid

In deze overleggen wordt het beleid omtrent hoogbegaafdheid op de verschillende scholen besproken. In deze bijeenkomsten werken we aan de hand van casussen die ingebracht worden door de coördinatoren. Daarnaast levert elke coördinator een ‘tip’. Dit kan literatuur, een methode o.i.d. zijn. De datums voor deze overleggen moeten nog geprikt worden.

Rapportvergadering met de plusklascoördinator, de pluscoach en de leerkracht

In deze vergadering wordt met de leerkracht de voortgang van de leerling van de afgelopen periode besproken. Hierin zijn de doelen van de leerling leidraad. Ook wordt er door de plusklascoach een stukje voor in het rapport aangeleverd.

De leerkrachten zijn enkel aanwezig bij de besprekingen van de leerlingen uit hun klas die in de plusklas zitten. Per leerling wordt 10 minuten vergaderd. De pluscoaches en plusklascoördinator komen naar de school van de leerling. Deze vergaderingen staan gepland op:

Groep 8:

maandag 13-02-2016 (rapport 1)
maandag 29-05-2016 en maandag 12-06-2016 (rapport 2)

Groep (4), 5, 6 en 7:
maandag 20-02-2016 (rapport 1)
maandag 29-05-2016 en maandag 12-06-2016 (rapport 2)

Referenties

- Anderson, L.W. & Krathwohl, D.R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching and assessing. A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Longman.
- Barendrecht, J. (n.d.). *Top-down denken en leren van hoogbegaafde kinderen*. Leiden: HINT.
- Bloom, B. (1956). *Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals*. New York: McKay.
- Gardner, H. (2008). *Soorten intelligentie. Meervoudige intelligenties voor de 21^e eeuw*. Amsterdam: Nieuwezijds BV.
- Gerven, E. van, (2009) *Handboek hoogbegaafdheid*. Assen: Koninklijke van Gorcum
- Mönks, F. & I. Ypenburg (1995). *Hoogbegaafde kinderen thuis en op school*. Alphen a/d Rijn: Samson H.D.
- Valcke, M. (2010). *Onderwijskunde als ontwerpwetenschap: een inleiding voor ontwikkelaars van instructie en voor toekomstige leerkrachten*. Gent: Academia Press.
- Wallace, B. (2002). *Teaching Thinking Skills Across the Primary Curriculum. A Practical Approach for All Abilities*. Abingdon: Taylor & Francis Ltd.